

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljena list 5 Din. • Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru

PONEDELJSKI

SCOUENEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 2050 in 2996. — List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček, račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

1000 mrličev v eni ulici

Grozne posledice letalskih bomb v Šangaju

Japonci pošiljajo nove armade iz Mandžurije na Kitajsko

Šangaj, 15. avg. TG. »United Press« poroča o strahotnem krvoprelitju, ki so ga povzročili prvi boji med Kitajci in Japonci v mestu Šangaju in v predmestjih. Samo v Tibetski ulici so našli do 1000 mrličev, ki leže vseprek. Ponekod so našli cele kope mrtvih vojakov, do sedem mrličev drugega nad drugim. Varnostno službo po mestu so prevzeli ameriški prostovoljci. Kitajski bombniki, ki so leteli nad mestom, so slabo merili in se je zgodilo, da sta padli dve težki bombi v Pekinško in Nankinško ulico. Ker je na teh ulicah promet zelo močan, sta bombi ubili 700 ljudi, koliko pa sta jih ranili, še ni bilo mogoče dognati. Pogled na Nankinško ulico je strašen. Človeška trupla leže vsa razmesarjena vseprek. Zidovje hiš je vse s človeško krvjo poskropljeno.

Kitajci bombardirajo japonske bojne ladje

Šangaj, 15. avgusta. AA. Včeraj popoldne kmalu po 16. uri (po osmi uri zjutraj po srednjeevropskem času) so kitajska letala močno bombardirala japonske vojne ladje visdrane na reki Huangpu in japonske postojanke. Mnogo bomb je padlo v okraj Seču in sosednji japonske vojašnice. Nekaj bomb je udarilo v neposredno bližino lizume, ki se je visdrala tik pred japonskim konzulatom. Na obeh obročjih reke Huangpuja je nastalo več požarov. Protiletalski topovi in strojnice povzročajo oglašujoč ropot in paniko po ulicah v mednarodnih koncesijah, v katerih se je zbralo veliko beguncev.

Dve bombi sta padli na ozemlje francoske koncesije. Mnogo ljudi je bilo tam ubitih in ranjenih. Med ranjenci je tudi telefonist Havasove agencije. Ena izmed obeh bomb je eksplodirala v bližini Palace-Hotela. Zaenkrat še ni bilo mogoče dognati, ali niso morda japonska letala odvrkla ti dve bombi na področje francoske naselbine.

Zvečer se je izvedelo, da nameravajo Japonci odpeljati svoje državljane iz japonske naselbine v Šangaju in da čakajo le še na boljše vreme ter parnike, ki zaradi tajfuna na morju ne morejo bliže.

Medtem je v Šangaju prispelo več novih oddelkov francoskih in angleških mornariških strelcev. Od vseh strani prihajajo sedaj bojne ladje raznih držav v Šangajsko luko.

Požari se širijo na vseh koncih in krajih. Največji so v bližini severne postaje in v mestnem okraju Kjangvanu. Topniški dvoboj se med tem intenzivno nadaljuje zlasti na gričevju severno Šapeja. Vse trgovske ladje so že včeraj zapustile Šangaj, tako da se sedaj v luki nahajajo le vojne ladje. Včeraj popoldne sta dve japonski letali bombardirali letališče Huangjao. Tri bombe so padle na prostor med hoteloma Katajem in Palas-hotelom. Mnogo ljudi je bilo ubitih.

Japonci na umiku

Položaj na bojišču se še zmerom ni razčistil. Na čapejski fronti so Kitajci prestavili svoje prve linije tako, da tečejo sedaj sporedno z železniško progo. Japonci so izpraznili svojo vojašnico, okrog katere so divjali boji vse do poldneva. Na sektorju Jangeču so bili glavni boji okrog hipodroma. Hipodrom je porovno zamenjal gospodarje. Ista usoda je doletela tudi japonske tovarne v bližini. Na koncu so bili Japonci prisiljeni docela umakniti se iz njih.

Po informacijah poročevalca Agencije Central News je kitajskim letalcem včeraj popoldne uspelo pregnati pet japonskih topovnjakov, ki so blizu Liumoa, 20 km severozapadno od Yusunga, poskusile izkrcati več oddelkov japonske vojske. Ena izmed teh ladij se je potopila.

Po informacijah agencije Reuter je prispela včeraj v Šangaj angleška vojna ladja »Plymouth« v viceadmiralom sirom Charslom Littleom, glavnim poveljnikom angleškega vojnega brodogradništva na Daljnem vzhodu. Viceadmiral je takoj šel v hotel »Metropole«, ki leži v neposredni bližini angleškega generalnega konzulata. Tam je bil takoj posvet zastopnikov vseh angleških vojaških in konzularnih oblasti v Šangaju. Angleška križarka Cunderland pa se je umaknila z reke Vusung v bližino pri-

stanšča Vusung in se tam zasedla za nekim manjšim otokom.

Šangaj, 15. avgusta. AA. Danes popoldne ob 15.30 (po srednjeevropskem času ob 7.30 zjutraj) so kitajska letala znova pričela napadati japonske vojne ladje. Japonsko protiletalsko topništvo je takoj reagiralo na napade. Ena izmed japon. granat je eksplodirala nad Vangpuom na meji mednarodne koncesije.

Japonska poročila

Tokio, 15. avg. AA. (DNB) Japonsko ministrstvo vojne mornarice je včeraj popoldne objavilo komunikacijo, v katerem pravi med drugim: Čeprav so Kitajci zakrivali incident, ki se je pripetil na letališču v Šangaju, kitajska vlada neče priznati, da je krivda na njeni strani, nego s svojim agresivnim zadržanjem povzroča, da se položaj v Šangaju zmerom bolj postruje. Japonska je s svoje strani popolnoma tolerantna glede na mednarodni značaj Šangaja. Komunikacija pravi nadalje, da je imelo japonsko vojno poveljstvo vprav včeraj konferenco, na kateri se je posvetovalo po predlogu tujih diplomatov glede posredovalne akcije. Sklenjeno je bilo, da se izdajo le obrambni ukrepi in da se ne bo ničesar storilo proti kitajskim letalom, ki so se včeraj spustila daleč nad področje inozemskih koncesij v Šangaju. 10 kitajskih napadalnih letal je včeraj dopoldne ob 11 napadlo japonske vojne in trgovske ladje, generalni štab japonskega vojnega poveljstva, poveljstvo tehnične službe za izkrc-

vanje japonske vojske na Kitajskem in japonski generalni konzulat. Japonska mornarica je bila le zaradi tega prisiljena, da izda najpotrebnejše ukrepe, ki bi pa vendar nekaj zaščitili. Japonsko vrhovno poveljstvo sicer obzira, da mora seči po takih sredstvih, vendar spriči položaja ni mogoče postopati mileje.

Tokio, 15. avg. AA. (Havas) Japonski zun. minister Hirota je poslal kitajskemu poslaniku posebno protestno noto zaradi blokade tujih ladij na Jangeekiangju. Kakor znano so Kitajci ob izlivu reke potopili več svojih starih ladij, tako da preko njih večje ladje ne morejo ne po reki navzgor ne z nje na morje. Hirota je nadalje izjavil novinarjem, da bo japonska vlada dokončno sklenala o ukrepih, ki naj se izdajo zaradi kitajskih letalskih napadov na japonske stavbe in vojne ladje v Šangaju. Dobro poučeni krogi sodijo, da bi japonska vlada zaradi tega prav lahko napovedala vojno Kitajcem.

Kitajci vrgli nazaj Japonce pri Nankavu

Šangaj, 15. avgusta. AA. Agencija Central News je razširila vest iz Paotinga, da je bila ofenziva Japoncev proti Nankovškemu prelazu, ki je trajala cele tri dni, končno strta. Japonci se umikajo proti Cangpingu v pokrajini Hojci. Cangping leži 10 km južnovzhodno od Nankova. V tej bitki je bilo ubitih okrog tisoč Japoncev. Kitajci so Japoncem zaplenili poleg drugega orožja tudi šest tankov.

Minister Stošović o konkordatu

„Borba proti katoliški in pravoslavni cerkvi ter proti Jugoslaviji ...“

Novi Sad, 15. avg. Danes se je tu v veliki dvorani kinematografa Hapag vršila banovinska konferenca JRZ. Konferenco je otvoril in vodil narodni poslanec Branko Nikolić, ki je hkratu zastopal odsotnega kmet. ministra Stankovića. Na konferenci je imel prosvetni minister Stošović glavni govor. Razen njega je govorilo še več narodnih poslancev in zastopnikov posameznih okrajev v banovini.

Prosvetni minister Stošović je govoril o sedanjem političnem položaju in je naglasil, da je treba za upravo države razpolagati tudi s hladnokrvnostjo. Poudaril je, da borba, ki se je pričela v Belgradu, ni bila naperjena samo dr. Stojadinoviču in JRZ, nego tudi proti pravoslavni, kakor tudi proti rimskokatoliški cerkvi in celo proti Jugoslaviji. O priliki sprejema konkordata so nastopili ogorčeni sovražniki in države in iz tujine. V tej borbi so se združili parlamentarna in izvenparlamentarna opozicija. Borba se je prenesla v patrijaršijo, od tam pa na ulice. 90 odstotkov državljanov ni konkordata niti čitalo, 100 odstotkov državljanov se je pa smatralo kompetentnim, da konkordat presoja. Borba proti konkordatu se je sedaj končala.

Šlo je za oblast...

Toda JRZ se ne umakne

Minister je nato govoril o konkordatu samem in poudaril, da je državi potreben. Samo rimsko-katoliška cerkev je izmed vseh cerkev v državi ostala doslej v položaju, ki ni bil urejen. Nato se je minister spet povrnil k borbi proti konkordatu, da je bila ta borba izvedena samo zaradi oblasti. Pri tem ni bila prizadeta niti pravoslavna cerkev, nego je šlo samo za oblast. Vlada dr. Stojadinovića je dokazala, da je bila sposobna rešiti gospodarsko krizo, vprašanje kmečkih dolgov, davčne razbremenitve, da je znala zboljšati prosvetne razmere, zavarovati mir v okviru državnih meja, in to ne z brošurami, nego z dejanji. Zato se JRZ nikoli ne bo mogla odstraniti z oblasti, dokler se med narodom ne najde sposobnejša vlada. Kajti vlade ni mogoče vreči z letaki in intrigami, nego samo z deli. Minister je opo-

zoril na govornice, da Hrvatje in dr. Maček baje konkordat ne žele. O tem je bil izdan celo neki letak, po katerem je dr. Maček baje poslal pravoslavni cerkvi neko pismo, v katerem se je izrazil proti konkordatu. Minister je dejal, da ne more verjeti v avtentičnost navedb tega letaka. Vlada dr. Stojadinovića je prepričana, da sta stališči Hrvatov, dr. Mačka in JRZ v tem vprašanju istovetni. Če pa nista, naj dr. Maček odkrito in moško pove, kako misli, ker je še vedno dovolj časa, da konkordat po gotovih spremembah definitivno postane zakon.

Minister je nato govoril o pismu metropolit Dosičaja, po katerem se vsem narodnim poslanecem in ministrom, ki so glasovali za konkordat, odrejajo cerkvene častne pravice. Dejal je, da tako postopanje ni bilo ne v skladu z državno ustavo, niti z zakonskimi določili. Govor ministra Stošovića so vsi prisotni spremljali z odobravanjem in vzklikanjem. Nato so govorili še ostali govorniki. Ob koncu zborovanja pa je bila sprejeta posebna resolucija, v kateri se izraža najprej zaupanje šefu stranke in vodji, predsedniku kr. vlade dr. Milanu Stojadinoviču, nato pa postavlja zahtevo, da se konkordat končno ratificira. S konferenco sta bili poslani tudi pozdravni brzojavki predsedniku kr. vlade dr. Milanu Stojadinoviču in kmetijskemu ministru Stankoviču.

Po konferenci, ki se je zaključila ob 15.30 je bil na Vencu prirejen slavnostni banket.

Niš, 15. avgusta. Cerkevna uprava srbske pravoslavne cerkve v Nišu je dala včeraj afiširati in razdeliti letake, v katerih je pozvala pravoslavne državljane naj pridejo 15. t. m. v cerkev, zaradi važnih obvestil. Temu pozivu so se odzvali tudi pristaši JRZ v ogromnem številu. Bil pa so zelo iznenadeni, ko so našli cerkevna vrata zaprta. Na

Kje sta sovjetska letalca ki sta letela čez severni tečaj Letala in ledolomilci ju iščejo

Newyork, 15. avgusta. AA. Za ruskima letalci, ki sta se pred dnevi dvignila z moskovskega letališča na nov polet preko severnega tečaja v Ameriko, od včeraj zjutraj do večera ni bilo nika-kega glasu. Snoči so v Seattleu prestregli prvo vest z ruskega letala »N 209«. Brzojavka je bila sprejeta ob 19 po ameriškem času. (Ob 13 po srednjeevropskem.) Letala sta bila po tej brzojavki v zelo težavnem položaju. Predvsem nišla mogla dognati položaja letala. Nadalje tudi nišla mogla sprejeti nikake radiobrojavne vesti, ker so bile atmosferske prilike zelo neugodne.

Pariz, 15. avgusta. AA. Iz Moskve poročajo, da sta letalca Levanovski in Kasanajev kakor vse kaže, bila prisiljena pristati neke v arktičnih krajih. Ledolomilec »Krasin« je dobil nalogo, da nemudoma krene proti rtu Bearu. Ledolomilec je takoj odplul in vzel s seboj tri letala.

Los Angeles, 15. avgusta. AA. Poročajo, da je ruska vlada naprosila ameriškega letalca Materna, naj odleti na pol proti severnemu tečaju, da bi morda kje izsledil Levanovskega in njegovega tovariša. Matern se je takoj pripravil za polet. Hkratu je brzojavno prosil ameriške oblasti, da bi mu polet dovolile. Kakor znano je Materna o priliki nezgode, ki se mu je pripetila na njegovem poletu

Mussolini ponuja abesinski prestol bivšemu cesarju

London, 15. avgusta. AA. »Sunday Referee« je objavil vest, da je italijanski ministrski predsednik Mussolini stavil bivšemu abesinskemu negusu Selasiju predlog, da bi se vrnil v Abesinijo in zasedel prestol kot italijanski vazal. To ponudbo mu je Mussolini stavil že meseca marca t. l. Dva ali tri tedne pozneje je je ponovil. Haile Selasi je Mussolinijev predlog odklonil. Nato je italijanska vlada poskusila pridobiti za svoj načrt bivšega abesinskega prestolonaslednika, ki živi v Palestini. A tudi on je odklonil vse italijanske predloge. Zaradi tega, pravi diplomatski uradnik omenjenega londonskega lista, si je pričel Mussolini v poslednjih tednih na vso moč prizadevati, da bi od vseh prizadetih sil dobil privolenje za od vseh prizadetih sil za italijansko aneksijo abesinskih dežel. Za to priznanje ponuja Mussolini tem državam vsa jamstva za mir na Sredozemskem morju.

Cigani napadli vas 4 kmete ubili, več ranili

Bukarešta, 15. avgusta. AA. V noči od petka na soboto je neka ciganska tolpa izvedla drzen napad na vas Negreni v bližini Oradeje. Tam je prišlo do hudega spopada z vaščani. Štirje kmetje so bili ubiti, večje število pa je bilo ranjenih. Nazadnje so bili cigani prisiljeni umakniti se. Odpravili so se v vas Bicej, kjer pa prav tako niso imeli sreče, ker so bili kmetje pravčasno opozorjeni na nevarnost. Z zvonovi so alarmirali vso vas, ki se je še o pravem času pripravila na obrambo proti razbojnikom. Še ponoči so orožniki pričeli cigane zasledovati. Ob zori so jih obkolili in davi so se jim cigani vdali. Zaenkrat še ni znano, če je bil na njihovi strani kdo ubit.

Šah v Stockholmu

Jugoslavija deveta

Stockholm, 15. avgusta. AA. Končni izid mednarodnega šahovskega turnirja je naslednji: Zedinjene države 54 in pol, Madžarska 50 in pol, Argentina in Poljska po 47, Češkoslovaška 45, Nizozemska 44, Estonka in Litva po 41 in pol, Jugosla-vija 40, Švedska 38 in pol, Letonska 37 in pol, Anglija in Finska po 34, Italija 28 in pol, Danska 25 in pol, Islandka 23, Belgija 22 in pol, Norveška 19 in pol, Škotska pa 14 točk.

Vojvoda Kentški v Splitu

Split, 15. avgusta. AA. Davi ob 9 so z zagreb-škim brzovlakom prispeli v Split v strogem inkognitu Nj. kr. Vis. vojvoda in vojvodinja Kentška s svojim spremstvom. Na železniški postaji ju je sprejel generalni direktor »Jugoslovanskega Lloyd« Banac s svojo soprogo. Vojvoda in vojvodinja sta nemudoma šla na jahto »Tiho«, ki je že dopoldne odplula vzdolž obale proti jugu.

Zagreb, 14. avgusta. b. Po osemndnevni stavki so danes zagrebški natakariji odšli na delo. Sporazum je bil sklenjen najprej med delodajalci, nato pa še z osebjem.

vratih je bil razglas, da službe božje ne bo, ker se pravoslavna cerkev boji, da ne bi prišlo v cerkvi do prelivanja krvi. Pristaši JRZ so zaradi tega ostali v cerkveni porti. Tu jih je skupina izživačev in paglavcev, ki jih je bilo 30 do 40 po številu, skušala izžvati. Pristaši JRZ in drugi ljudje, ki so se tu zbrali, so manifestirali svoje nezadovoljstvo proti takemu postopanju cerkve in so nato korporativno odšli iz cerkve v kavarno Carigrad, kjer se je vršilo zborovanje.

Na zborovanju so govorili predsednik niške občine Drago Zivković, mestni svetnik Jovan Jugović in podpredsednik niškega mestnega odbora JRZ Cohadžić. Sredi njihovih govorov je prišlo do manifestacij za predsednika vlade dr. Stojadinovića in ministra za socialno politiko in narodno zdravje Cvetkovića. Zborovanje se je v miru zaključilo.

Francova ofenziva na severu

Santander, 15. avgusta. AA. (Havas) Nacionalisti so pričeli danes z ostro ofenzivo na vsej fronti. Vlade čete so odbile več nasprotnikovih napadov in so doslej vztrajale na svojih postojankah. Nacionalisti so zavzeli mesti Torres de Arida in Torres de Abajo ter pogorje Buron.

Salamanca, 15. avgusta. AA. (DNB) Po eno-njem komunikaciji vrhovnega poveljstva nacionalistične vojske so nacionalisti jugozapadno od Santandra na fronti v pokrajini Valenciji včeraj zjutraj zavzeli nekaj ozemlja. Uspelo jim je z nenadnim napadom zavzeti več važnih postojank pri Chuepi in Val de Cebolasu. Nacionalistična vojska je nadalje strla odpor nasprotnikov tudi pri Penarubiji in Santi Evlaliji. Zavzela je vse okoliško gričevje. Končno so oddelki nacionalizma zavzeli Gandeoso in vse sosednje kraje, nadalje Delajo, Villanuevo de Jeneares in druge vase. Nasprotniki so imeli velike izgube.

Sevilla, 15. avgusta. AA. General Queipo de Llano je včeraj demantiral vse vesti, ki so se razši-

rile iz vladnih krogov o uporih nacionalistične vojske v zaledju posameznih front.

Bilbao, 15. avgusta. AA. Radijska postaja España je snoči razglasila komunikacijo, po katerem so nacionalistična napadalna letala napadla razne utrdbe v pokrajini Santander. Na Santander sam so spustila večje množine letakov, ki pozivajo miličnike, naj se udajo nacionalistom.

Po vestih iz Pampelone je republikansko letalstvo bombardiralo vasi tik za nacionalistično bojno črto. Večje število civilistov je bilo ubitih.

Rdeča poročila

San Sebastian, 15. avgusta. AA. Po uradnem komunikaciji republikanske vrhovne poveljstva so nacionalisti pod zaščito letal izvedli več napadov vzdolž severne fronte. Njih pritisk je bil posebno močan na sektorjih pri Chuepi in Val de Cebolas. Nacionalistično letalstvo je razdejal neke republikanske postojanke, republikanska artiljerija pa je uspešno bombardirala tudi nek vlak.

Zemunska vremenska napoved: V pretežnem severnem delu države se bo še bolj poodlačilo, ponekod bodo nastali viharji in nalivi. Vedro bo vreme še v južnih krajih. Temperatura bo v večjem severnem delu države padla.

Dekliški dan v Mariboru

3000 slovenskih deklet iz lavantinske škotije slavi svoj praznik

Maribor, 15. avgusta.

Val velikega gibanja gre med slovensko žensko mladino. Velike ideje Katoliške akcije so našle v vrstah slovenskih deklet veliko razumevanje. Naša ženska mladina v mestih in na deželi se organizira v Dekliški KA, se zbira v župnijskih, dekanijskih organizacijah, prihaja na kraljeve sestanke, letos pa je hotela prešteti svoje vrste in zmeriti svoje moči, pa je priredila svoj dekliški dan v škofjskem gradiču Betnava pri Mariboru. Betnava, ki postaja po zaslugi in iniciativi lavantinskega vladike dr. Tomažiča v zadnjih letih žarišče velikega gibanja med slovensko dekliško mladino, je videla v svoji zgodovini že dokaj pomembnih in lepih dogodkov, toda nekaj tako veličastnega, tako lepega, kakor je bil današnji dekliški dan, pa še v svojem stoletju trajajočim obstoji ni dočakala.

3000 slovenskih deklet na slavnosti

Ze predvečer današnje slavnosti je presenetil prireditelje: takega obiska nihče ni pričakoval. Prijavljenih je bilo samo 1000 deklet, pa jih je že sinoči prispelo skoraj še enkrat toliko, tako da so bili v zadregi zaradi prenočišč. Sinočnji uvod v betnavskem parku je bil tako lep in priršen, da bo ostal vsem v neizbrisnem spominu. Najlepsi je bil pač zaključek, ko je nad 2500 deklet z žarečimi svečami v rokah spremljalo Najsvetejšo, katerega je nosil stolni dekan dr. Fr. Čukala. Ves ogromni park je zažarel v tisočih lučkah, ki so se prelivalo med stoletnimi bukvami in hrasti ter odsevale z ribnika, ki obdaja ves park okrog in okrog. Nepozabni ostanejo tudi prizori pod stoletno mogočno bukvijo sredi parka: na deblu visi podoba Brezmadežne, pod njo je oltar, na katerem se iskri zlata monštranca v soju sveč, okrog in okrog oltarja pa je v svitu električnih žarometov kakor pisano polje: tisoč slovenskih deklet. Iz te mogočne arene pa se dviga slovenska pesem pod vrhove dreves, zveni daleč iz parka ter se valuje iz gubila na ravnem polju.

1200 deklet pri skupnem sv. obhajilu

Današnji slavnostni dan se je začel s sv. mašo v areni betnavskega parka. Nebo se je zopet zvedrilo in vsa dekleta so se že zgodaj zgrnila zopet v parku v areni pod okriljem mogočne bukke, kjer je imel knezoškofof dr. Tomažič sv. opravilo. Ta sv. maša je bila nekaj posebnega. Dekleta so v zboru odgovarjala duhovniku-prveemu molilcu. Bil je to mogočen zbor, ki je v silnem odmevu nosil molitve po vsem prostoru. Pri darovanju, po povzdiganju in po obhajilu pa je bilo skupno petje. Pred obhajilom se je knezoškofof obrnil proti množici ter je imel nagovor. Nato je sledilo skupno sv. obhajilo 1200 deklet. Po sv. maši je knezoškofof blagoslovil novo zastavo vodstva DKA. Zastava je sinjemodra s srebrno zvezdo v sredini.

Zborovanje

Po sv. maši je bil kratek odmor. Dekleta iz daljnih krajev so prebrala skromen zajtrk: žemljo in kozarec vina. Ob 9.30 pa se je začelo skupno zborovanje. V areni pod bukvijo je bil med tem oltar znamenjan z odrom. Prva je nastopila gđ. Karmela Kotnikova, ki je v imenu prireditelje prisrčno pozdravila prevzvišenega nadpastirja dr. Tomažiča, druge odličnice ter vse sestre-tovarišice. Nato je imel govor predsednik Prosvetne zveze dr. Josip Hohnjec, ki je razvijal misli o potrebi dekliške izobrazbe v katoliškem duhu. Dijakinja gđ. Beata Linzner je izrekla pozdrave v imenu dekliške dijaške zveze ter je izrazila željo, da bi med dekleti izginile vse stanovske razlike v skupnem življenjskem delu. Gđ. Val. Zupanova je prinesla pozdrave od tovarišic iz tovarn ter povedala, da tudi delavska dekleta želijo ostati v skupni fronti slovenske ženske mladine. Kakor svež dih iz slovenskih polj, tako je zvenel pozdrav kmečkih deklet, ki ga je v imenu svojih tovarišic v pes-

Priznanje vlade šentviški razstavi

St. Vid n. Lj., 15. avg.

Nedeljski »Slovenec« je poročal o sijajnem uspehu letošnje šentviške obrtniške razstave, ki jo je priredila krajevna organizacija Zveze slovenskih obrtnikov, v kateri so veljani domalega skoraj vsi šentviški obrtniki. Šentviški obrtniki so se v času diktature morali sicer zatekati za pomoč k raznim odločujočim činiteljem, ki pa niso imeli dovolj smisla za delo slovenskega obrtnika. Krepka volja šentviških obrtnikov je tedaj premagala mnogo težav. Šentviška razstava je zaradi svojih odličnih razstavljenih mizarških izdelkov zaslovela in tako Hrvatje kakor Srbi so poleg domačinov pričeli obiskovati to razstavo.

Na letošnjo razstavo so šentviški obrtniki povabili mnogo odličnih ljudi. V zadnjem tednu razstave pričakujejo šentviški obrtniki več visokih obiskov. Ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović je poslal toplo pismo, v katerem se opravičuje, da zaradi državnih poslov ne more obiskati razstave, katero pa bi si rad ogledal, če mu bo v zadnjem tednu razstave dopuščal čas. Zelo toplo pismo je pisal vodstvu razstave naš voditelj notranji minister dr. Korošec, ki je tudi obžaloval, da je zadržan v Beogradu. Trgovinski minister dr. Vrbanjič je čestital prirediteljem razstave k njihovu uspehu in obenem prosil, naj mu oprostijo njegovo odsotnost. Obenem pa je pisal, da bo ministrstvo z vsemi močmi podpiralo stremeljenja marljivih šentviških obrtnikov.

Nj. Vel. kralj Peter II. se je toplo zahvalil za udanostno brzojavko, ki so mu jo pri otvoritvi svoje razstave poslali šentviški obrtniki.

Med drugimi odličniki, ki so obiskali šentviško obrtniško razstavo, moramo pa omeniti predvsem obisk ravnatelja Narodnega muzeja dr. Mala, ki se je zelo podrobno zanimal za to vejo narodnogospodarskega življenja Slovencev.

Ze redni »Slovenec« je poročal o velikem gmoletnem in moralnem uspehu šentviške obrtne razstave. Danes je bilo na šentviški razstave vse polno obiskovalcev. Moramo izdati tudi skrivnost, da so razstavljali razprodali vse razstavljeno pohištvo, in sicer nekatere opreme tudi po večkrat. Občinstvo je zadovoljno, zadovoljni pa so tudi razstavljalci in to ne samo zaradi gmoletnega uspeha, temveč tudi zaradi tega, ker so se pričeli za šentviške mizarake izdelke zanimati kupci skoraj iz vse Jugoslavije. Moremo pa izdati, da imajo šentviški obrtniki za prihodnja leta še velike načrte, da bodo svoje prvovrstne izdelke bolje prodali iz roke v roko.

niških besedah izrazila gđ. Marica Krajnc. Gđ. Režika Galun je govorila v imenu izobražen in učitelje ter je opozorila zlasti na potrebo borbe proti največjemu zlu sedanjega časa — komunizmu. V imenu vodstva dekliških krožkov iz Ljubljane je pozdravila sestre iz lavantinske škotije gđ. Ina Slaparjeva iz Ljubljane. Ognjevit pozdrav deklet iz Slovenskih goric pa je izročila gđ. Marica Krambergerjeva. Ko je omenila med velikimi možmi, ki so jih rodile Slovenske gorice, našega narodnega voditelja dr. Korošca, so zaorili živio-klici ter je odmevalo gromovito ploskanje.

Pozdrav dr. Korošca

To navdušenje in ovacije našemu narodnemu voditelju je stopnjevala še brzojavka, ki jo je dr. Korošec poslal slovenskim dekletom ter jo je prečital duh. svet. Obržan. Brzojavka se glasi: »Dekliškemu dnevu želi najboljši uspeh in vse zborovanje najlepše pozdravlja dr. Korošec.« Zborovalke so mu odgovorile:

»3000 slovenskih deklet, zbranih na dekliškem dnevu, pozdravljajo velikega prijatelja slovenske mladine ter mu žele božjega blagoslova.«

Po teh uvodnih pozdravih se je nadaljevalo zborovanje ter sta bila na dnevnem redu dva govora: g. Oberžan je govoril o dvojni nalogi dekleta ter je težko in delikatno temo temeljito obdelal. Govoril je dekletom v dušo. O poslanstvu slovenskega dekleta je govorila gđ. katehistinja. Obe predavanji sta se zaključili s petjem Slomškovih pesmi.

Ob 12. uri so se začela stanovska zborovanja, ločena po posameznih skupinah. Za kmečka de-

Prosvetni tabor v Velenju

Velenje, 15. avgusta.

Saleška dolina je precej oddaljena od prosvetnih središč Celja, Maribora in Ljubljane in zato bi človek mislil, da se tukaj v tem času še ni mogla razvijati prosveta. Današnji prosvetni dan v Velenju pa je pokazal, da se je to gibanje razširilo tudi v to lepo dolino ob vzhodni prijazni gore Oljke.

Danes ob 9 dopoldne je privabil lepo pripravljen prostor pod velenjskim gradom poleg zelenega gozda več tisoč ljudi iz Saleške, Savinjske doline in Celja. Med njimi jih je bilo mnogo v narodnih nošah in v krojih. Nasproti vhoda tega prostora je bil postavljen lep oltar, kjer je daroval domači g. kaplan Kušar sv. mašo. Po opravljeni verski svečanosti je bilo na tem prostoru zborovanje pod predsedstvom g. Sevnčnikarja, ki je po pozdravu prečital pozdravno brzojavko g. bana dr. Natlačenca in pismo, ki ga je poslal g. minister dr. Miha

kleta sta govorila č. g. dekan Fr. Gomilšek in Cilka Kuk iz Konjice, za delavska dekleta č. g. kaplan P. Poteko in Marica Cimerlajt iz Maribora, za izobraženke pa č. g. Ivan Camplin, tajnik Prosvetne zveze in Nata Remise iz Celja. Naliv je sicer zborovanja malo motil, pa so se zborovalke selile v prostore betnavskega gradiča in ves program se je potem nemoteno razvijal dalje.

Popoldne po kosilu se je ob pol 15 zborovanje nadaljevalo. Zanimivo predavanje je imel dr. Hanželič iz Celja o temi »Kako naj dekleta v praksi izvede svojo nalogo«. Nato je povzel besedo zopet prevz. vladika lavantinski dr. Tomažič, ki je slovenski ženski mladini toplo polagal na srce, naj ponese v svoje domove in družine vse to, kar je danes tukaj lepega slišala in naj vse svoje življenje uravnava po načelih katoliške vere. Podelil je nato sv. blagoslov. G. Drago Oberžan je potem s sklepnimi besedami zaključil zborovanje. Konec današnjih slovesnosti pa so bile večernice, ki so bile v betnavskem parku na prostem. Med večernicami je bil sprejem in Apostolstvo »Zveze dekliških deklet«. Ob koncu je vsa množica mogočno zapela himno »Povsod Bog«, potem pa se je pričela razhajati.

O organizaciji dekliškega dneva

moramo spregovoriti še nekaj besed. Bila je tako vzorno izvedena, da je lahko v ponos prirediteljicam. Vse priprave so vodila mariborska dekleta. Bile so premišljene v vseh podrobnostih. Tako je bilo preskrbljeno za vse: za prvo pomoč v nezgodi, ki pa k sreči ni stopila v akcijo, za oskrbo z živili, z vodo in osvežitnimi pijačami, nahajala se je celo posebna prodajalna za spominke, pa tudi pošta ni manjkala. Betnava je nudila vsem tem tisočim dekletom vse, kar so potrebovala v teku celega dne.

Krek. O prosveti in ljubezni, ki jo moramo imeti do domače grude, je govorilo nato več govornikov in govornic, ki so želi za svoje govore navdušeno odobravanje.

Popoldne se je na tem prostoru zbrala nad 3000 glava množica, ki je obudovala telovadbo naše mladine. 80 fantov je izvedlo proste vaje za leto 1937. Med temi vajami je nagovoril mladino predsednik celjske podzveze g. prof. Bille in tolnačil namen prosvetnega gibanja, ki ni samo v tem, da se pokažejo telovadni uspehi, ampak predvsem je treba nati mladini srčne in umske izobrazbe, ji udrži vero v Boga in posmrtno življenje in jo učiti živeti po božjih in cerkvenih zapovedih ter ji vlivati ljubezen do rodne grude in do naše drage Jugoslavije. Njegov govor je bil večkrat prekinjen za navdušenimi živio-klici, na koncu pa je rudarska godba zaigrala državno in narodno himno, narkar se je začelo ljudstvo razhajati med živahnim vzklikanjem Jugoslaviji, kraljevski hiši, kraljevski vladi in slovenskemu voditelju dr. Korošcu.

Gasilski kongres v Zagrebu razbit

Zagreb, 15. avgusta. b. Danes se je nadaljevala proslava 60 letnice hrvatskega gasilstva v Zagrebu. Do 9 so udeleženci proslave čakali na gasilska društva, ki so napovedala svoj prihod, ki pa še niso prišla. Ob 9 so odšli gasilci v sprevedu na Maruličev trg in se udeležili službe božje, ki jo je daroval msgr. Janko Barle. Služba božja se je končala ob 9.30, nakar se je formal spreved. Ob 10 dopoldne je bilo odkritje spomenika ustanovitelju hrvatskega gasilstva senatorju Juriju Deželicu na začetku istoimenske ulice. Prvi je govoril starešina zveze g. Stanko Zagar, ki je obrazložil navzočim zgodovino in razvoj gasilstva. Nato so položili vence v imenu angleške delegacije g. Luscombe, v imenu belgijske Jules Verdurnen, v imenu češkoslovske Stypa, nato pa so položili še vence podstarešini Snaj in Marković. V imenu drav-ske banovine je položil venec g. dr. Kodre. Za

njimi so položili vence tudi zastopniki ostalih banovin. Nato je bila parada gasilcev pod vodstvom Gresa na Jelačićevem trgu ob 11.20 do 12.05. Ob 1. popoldne je bil svečan banket na zagrebškem Zboru.

Ob 5 popoldne so bile vaje mestnega odbora za obrambo mesta od napadov iz zraka. Pri vaji je bila improvizirana naselbina na Ciglani zažgana. Poleg zgoraj omenjenih inozemskih predstavnikov je bil v Zagrebu tudi Franc Krikan z 12 gasilci iz Nemčije. Navzoč je bil tudi tajnik mednarodnega gasilskega kongresa Toni Weiss.

Ze dopoldne je prišlo do neljubega nesporazuma. Hrvatski gasilci so namreč izjavili, da z današnjim dnevom prekinjajo vsako zvezo z Jugoslovansko gasilsko zvezo in ustanovijo svojo lastno zvezo. Slovenski gasilci so nato vsi odpotovali iz Zagreba.

Jugoslov. mladi pomorščaki v Bolgariji

Burgas, 13. avgusta.

V četrtek, dne 12. avgusta zjutraj je prispela v lukajenje priistanišče jugoslovanska vojna ladja »Jadranc« z gojenci jugoslovanske pomorske akademije. Ko se je ladja približala obali, so se ji tukajšnji oficijelni zastopniki podali v čolnih naproti. Bolgarski zastopniki so stopili na krov in pozdravili komandanta ladje kapetana Marušića v imenu bolgarskih oblasti in bolgarskega naroda. Obenem so ga tudi seznanili s sporedom prireditve v čast jugoslovanskim pomorščakom. Med zastopniki, ki so prišli k pozdravu na ladjo, so bili med drugim župan mesta Burgasa ing. Serekov, ki je prisrčno pozdravil goste, dalje poveljnik mesta Djulmezov, zastopnik jugoslovanskega poslanstva v Sofiji Šujca in jugoslovanski vojni ataše polkovnik Sokolović. Slednja dva sta bila sprejeta na ladji z vojaškimi častmi.

Ob 10 dopoldne je komandant ladje kapetan Marušić oficijelno obiskal oblastnega ravnatelja Ra-

škova, poveljnika garnizije in župana. Opoldne je jugoslovanskim pomorščakom priredil v Kasinu imen obed polkovnik Sokolović.

Ob 4 popoldne so se jugoslovanski pomorščaki formirali v spreved, ki je z godbo na čelu korakal po burgaskih ulicah. Strumen in discipliniran nastop jugoslovanskih pomorščakov je napravil krasen vtis ter jih je prebivalstvo, zbrano v gostem špalirju, navdušeno pozdravljalo in obaspalo s cvetjem. Zvečer je priredil večerjo v čast jugoslovanskim častnikom poveljnik garnizije, po večerji pa je bil svečan sprejem v vojnem klubu, kateremu so prisostvovali vsi oficijelni zastopniki ter mnogo odličnikov iz vrst burgaskih meščanov.

Naslednjega dne je priredila večerjo v čast gostom burgaskemu mestu občina. Jugoslovanski častniki bodo obiskali naslednja mesta vzdolž bolgarske obale ob Črnem morju: Neseber, Sozopol in Pomorie. Ogledali si bodo tudi rudnik Černo more in soline »Glarus«.

Novi grobovi

+ V Stefanu pri Trebnjem je v nedeljo mirno v Gospodu zaspal gosp. Viljem Mlejnik, duhovnik v pokopju. Pokojnik je bil rojen 3. januarja 1871 v Novem mestu, v maščuka je bil posvečen 25. julija 1895. Pogreb bo v torek, 17. avgusta ob pol osmih zjutraj. Naj mu sveti večna luč!

+ V Britofu pri Kranju je na praznik Marijinega Vnebovzeta v 95. letu starosti odšla k Bogu po večno plačilo gospa Helena Zabret, mati g. dekana Valentina v St. Vidu nad Ljubljano in g. župnika Franceta na Bledu. Pogreb bo v torek, 17. avgusta ob 9 dopoldne iz hiše žalosti v Britofu 27. Naj v miru počiva! Zalujočim naše globoko sožalje!

Nočni pretep med kvartopirci

Ljubljana, 15. avgusta.

V neki ljubljanski kavarni so se davi ob 2 stepi kvartopirci. Igrali so »šnops« in pri igri je zmajikal nekemu cel kovač. Eden od kvartopircev je obdolžil najstarejšega soudeleženca, da je ta kovač izmaknil z mize. Mož je protestiral, ker mu pa to ni pomagalo, je stopil iz kavarne ter se takoj nato vrnil in udaril svojega obtožitelja z ogromnim vežnim ključem po glavi. Ranjenca, to je Rudolfa M., je prepeljal reševalni avto v bolnišnico. Kazalo je, da je M. nevarno ranjen, toda je bil že danes dopolnne odpuščen iz bolnišnice. Najbolj nevarno pa je bilo napadalcu samemu, ki je bil po nedolžnem obdolžen tatvine kovača. Policija mu je namreč zaplenila ogromni vežni ključ, tako da revez ni mogel domov. Moral je pri dežurnem policijskem uradniku mnogo prositi, da mu je policija vrnila vežni ključ, mož pa je obljubil, da prinese ključ kot »corpus delicti« na sodišče, kadar bo obravnava, če ne pride poprej do poravnave.

Plavalne tekme v Radovljici

Radovljica, 15. avg.

Danes in včeraj se je vršilo v Radovljici na idiličnem kopališču v Obli gorici prvenstvo ljubljanske plavalne podzveze. Za tekme je prijavila Ilirija 22, Planina 13, Kamnik 16 tekmovalcev.

Prireditve se je pričela že v soboto zvečer ob električni razsvetljavi, ki je privabila v kopališče lepo število gledalcev, saj je bila v Radovljici to prva nočna športna prireditev. Na sobotnem programu je bilo nekaj izločilnih tekmovalj, ki niso dala nobenega posebnega rezultata. Izven programa je bilo tudi napovedano rušenje državnega rekorda v štirih disciplinah, in sicer v enournem plavanju, v štafeti 4 krat 100 metrov prosto gospodje, na 500 metrov prosto in na 500 m prano. Poizkus je uspel v vseh primerih in tako imamo torej štiri nove državne rekorde. V enournem plavanju je preplaval Miran Fuchs (Ilirija) 3330 metrov in izboljšal bivši državni rekord Belgrajčana Bulata za celih 700 m. V štafeti 4 krat 100 m prosto je Ilirija v postavi: Schell, Zihler, Vilfan in Fritsch postavila čas 4:26.2. Na 500 m prosto je postavil Mihalek novo marko 8:12.8, Hribar Svetozar pa na isti progi prmo 8:44. Sledili so še propagandni in šaljivi skoki, ki so bili sprejeti z odobravanjem.

Druge tri nove državne rekorde je postavil danes Ilirija Schell. Najprej je dopolnne za 2 desetinki sekunde potegnil navzdol rekord na 200 m hrbtno s časom 2:54.1. Nato pa je v enem zamahu popravil še čas na 300 m hrbtno s 4:38, na 400 m 6:12.8.

Toda vkljub dejstvu, da je bilo popravljenih toliko državnih rekordov, vendar celo tekmovalje ni nudilo pravega uspeha. Rekordi so bili postavljani na dokaj neobičajnih progah in je vse tekmovalje nudilo tako slabo, kot da so tudi te tekmovalci naveličani tolikih plavalnih prireditvev. Prav zaradi tega je bilo tudi današnje prvenstvo dokaj nezanimivo. Res je sicer, da je dopoldansko tekmovalje močno oviral naliv, ki je tekmovalce naravnost pogнал v kabine. Sele popoldne se je zjasnilo in je nastal krasen popoldanski dan. Krasno kopališče je šele tedaj, obkroženo od Zlatorogovega kraljevstva in Karavank, dobilo pravo eliko. Na prostoru se je nabralo tudi precej gledalcev, ki so z živahnim odobravanjem spremljali popoldansko tekmovalje. Tehnični rezultati:

Dopoldanske tekme

50 m prosto — juniorji: 1. Hudnik (Ilirija) 31.6, 2. Vodopivec (Planina) 32.5, 3. Rabič (Ilirija) 33.7, 100 m prano — seniorji: 1. Podobnik (Kamnik) 1:30.4, 2. Jamnik (Ilirija) 1:34, 3. Močnik (Ilirija) 1:35.5.

50 m prosto — seniorke: 1. Pretnar 44, 2. Jurjevčič 47.8, Jerele 51.9 (vse Ilirija).

Poizkus rušenja rekorda. Dame 200 m prano: Verner Edita (Ilirija) 3:33. Stari rekord je pet sekund slabši.

100 m prano — juniorji: 1. Podobnik (Kamnik) 1:33.2, 2. Pertot (Ilirija) 1:38.5, 3. Krapež (Ilirija) 1:45.1.

100 m prosto — seniorji: 1. Demonte (Ilirija) 1:11.8, 2. Jelčnik (Planina) 1:14.8, 3. Houdek (Kamnik) 1:18.9.

Za prvenstvo juniorjev v skokih so tekmovali samo trije tekmovalci. Točni rezultati še niso znani, vendar bo brez dvoma zmagal mali Vidmar, ki je pokazal presenetljivo lepe skoke.

Popoldanski spored

200 m prosto — juniorji: 1. Hudnik (Ilirija) 2:52.1, 2. Bedina (Planina) 2:55.7, 3. Karbl (Ilirija) 3:10.8.

100 m prano — seniorke: Jerele (Ilirija) 1:49.1, 3x50 m mešana damska štafeta: Ilirija (Grošelj, Jerele, Pretnar) 2:17.3.

200 m prosto seniorji: 1. Lenard (Ilirija) 2:37.3, 2. Brumec (Ilirija) 3:01.1, 3. Houdek (Kamnik) 3:04.6.

100 m hrbtno — seniorji: 1. Lenard (Ilirija) 1:54.2, Nerima (Kamnik) 2:27.8.

50 m hrtno — juniorji: 1. Vodopivec (Planina) 41.2, 2. Podobnik (Kamnik) 43.2, 3. Primožič (Planina) 45.3.

Poizkus rušenja državnega rekorda na 200 m hrtno v damski konkurenci je uspel in je Mara Fine preplavala progo v 3:33.2.

100 m hrtno — seniorji: 1. Lenard (Ilirija) 1:30.2, 2. Podobnik 1:38.1, 3. Hrovat (oba Kamnik) 2:14.4.

Štafeta 4x50 m prosto juniorji: 1. Ilirija 2:14.1, 2. Planina 2:16.1, 3. Planina 2:36.6.

Štafeta 4x50 m prosto — seniorji: 1. Ilirija 2:08, 2. Kamnik 2:18.6, 3. Planina 2:37.

Pri zadnji točki je Planina vložila protest, ker je v kamniški štafeti plaval en junior. Protest bo podzveza reševala v Ljubljani. Končno stanje točk ljubljanskega podzveznega prvenstva je sledeče: Ilirija 247 točk, Planina in Kamnik po 87 točk. Pri tem pa še ni šteta zadnja točka.

Fotoklub Ljubljana opozarja vse člane, da prinesejo v teku tega tedna v klubov lokal gotovo vse slike, ki so jih odbrali za novinarsko razstavo — umetniške, reportažne, zgodovinske itd. — Obvezno!

Sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je danes, na praznik Marijinega Vnebovzeta, mirno v Gospodu zaspala naša skrbna mati, stara mati in babica

HELENA ZABRET ROJ. BOHINJEC

v 95. letu svoje starosti. — Odšla je v večnost lepo pripravljena, večkrat previdena s sv. zakramenti.

Pogreb bo v torek, 17. avgusta, ob 9 dopoldne iz hiše žalosti v Britofu štev. 27 pri Kranju.

Priporočamo jo v pobožno molitev in blag spomin.

IVAN, VALENTIN, FRANC, sinovi, HELENA, POLONICA, ANA, hčere. Vnuuki in vnuukinje, pravnuki in pravnukinje.

Namesto vsakega drugega obvestila.

